

Bryssel, 22. syyskuuta 2016
(OR. en)

12478/16

LIMITE

CRS CRP 29	AELE 72
MERTENS 3	COWEB 95
JUR 464	MOG 106
COPS 278	MAMA 190
ELARG 92	CONUN 181
CORLX 370	COAFR 249
COJUR 15	ACP 129
COMAR 12	COLAC 70
COSCE 3	COHAFA 61
COTRA 20	DEVGEN 203
COEST 234	PROBA 17
COASI 195	

ILMOITUS

Lähettäjä:	Oikeudellinen yksikkö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper II)
Asia:	Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettu asia – Unionin tuomioistuimen (suuri jaosto) tuomio asiassa C-660/13, <i>Euroopan unionin neuvosto v. Euroopan komissio</i>

I JOHDANTO

1. Euroopan unionin tuomioistuin (suuri jaosto) antoi 28. heinäkuuta 2016 tuomionsa asiassa C-660/13, *Euroopan unionin neuvosto vastaan Euroopan komissio*. Tuomiolla kumottiin 3. lokakuuta 2013 annettu komission päätös C(2013) 6355 final, joka koski Sveitsin rahoitusosuutta koskevaan yhteisymmärryspöytäkirjaan tehdyn Kroatiaa koskevan lisäyksen allekirjoittamista, jäljempänä 'kumottu päätös'. Päätöksen vaikutukset pidettiin kuitenkin voimassa kunnes se on korvattu uudella päätöksellä.

2. Unionin tuomioistuin katsoi komission toimineen lainvastaisesti, koska se ei ollut pyytänyt neuvostolta hyväksyntää ennakoon ennen kumotun päätöksen hyväksymistä (päätöksessä annettiin kahdelle komission jäsenelle lupa allekirjoittaa lisäys unionin puolesta) ja allekirjoittamista. Näin tehdessään tuomioistuin selkeytti menettelyjä, joita on noudatettava neuvoteltaessa ja allekirjoitettaessa ei-sitovia välineitä unionin ja kolmansien osapuolten välillä.
3. Komissio esitti, että jos tällainen väline on sisällöltään voimassa olevan EU:n toimintapoliittisen kannan mukainen, sen allekirjoittaminen ei edellytä neuvoston etukäteishyväksyntää. Komissio katsoi myös, että vaikka väline ei olisi sisällöltään voimassa olevan EU:n kannan mukainen, komission olisi pyydettävä neuvoston hyväksyntää välineen sisällön, mutta ei sen allekirjoittamisen osalta. Komissio katsoi siten olevansa oikeutettu allekirjoittamaan kaikki tällaiset välineet unionin puolesta itsenäisesti pelkästään SEU 17 artiklan 1 kohdan nojalla.
4. Neuvoston kanta oli, että päätös ei-sitovan välineen allekirjoittamisesta kolmannen osapuolen kanssa oli *itsessään* politiikan määrittelyä koskeva toimi, ja näin ollen neuvoston etukäteinen hyväksyntä allekirjoittamiselle oli tarpeen riippumatta siitä, oliko välineen sisältö voimassa olevan politiikan mukainen.
5. Unionin tuomioistuin piti neuvoston kannan voimassa ja katsoi, että kumottu komission päätös ylitti komission toimivallan rajat ja oli siten SEU 13 artiklan 2 kohdan vastainen.

II TAUSTATIETOA

6. Neuvosto vaati kumotun päätöksen kumoamista ja sen vaikutusten pitämistä voimassa kunnes se on korvattu uudella päätöksellä. Neuvosto vetosi kanteensa tueksi seuraaviin kahteen perusteeseen:
- komissio loukkasi toimielinten välisen toimivallan jaon periaatetta ja siitä syystä myös toimielinten välisen tasapainon periaatetta hyväksyessään riidanalaisen päätöksen ilman neuvoston etukäteistä hyväksyntää; ja
 - komissio loukkasi lojaalin yhteistyön periaatetta tavallaan toimia päätöksen hyväksymiseksi ja lisäyksen allekirjoittamiseksi.
7. Kymmenen jäsenvaltiota (FR, CZ, DE, PL, NL, GR, UK, HU, FI, LT) hyväksyttiin asiassa väliintulijoiksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.
8. Julkisasiamies Sharpston oli 26. marraskuuta 2015 antamassaan lausunnossa todennut, että komission päätös olisi kumottava toimielinten välisen tasapainon periaatteen loukkaamisen vuoksi.

III TUOMIO

9. Tuomion 37–39 kohdassa unionin tuomioistuin katsoo, että voidakseen allekirjoittaa ei-sitovan välineen komissiolla on oltava neuvoston sitä varten antama nimenomainen valtuutus. Komissiolla ei toisin sanoen ole sillä SEU 17 artiklan 1 kohdan nojalla olevan, unionin ulkoista edustusta koskevan toimivallan perusteella oikeutta allekirjoittaa tällaista välinettä. Päätös tällaisen välineen allekirjoittamisesta edellyttää, että neuvosto tekee arvioinnin unionin intresseistä sen suhteissa kyseiseen kolmanteen osapuoleen noudattaen Eurooppa-neuvoston määrittämiä strategisia suuntaviivoja sekä unionin ulkoisen toiminnan periaatteita ja tavoitteita.

10. Unionin tuomioistuin toteaa edelleen tuomion 40 kohdassa, että päätös allekirjoittaa ei-sitova väline on aina ja itsessään politiikan määrittelyä koskeva toimi, joka neuvoston on tästä syystä vahvistettava SEU 16 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen ja SEU 16 artiklan 6 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti.
11. Tuomion 41 ja 43 kohdassa unionin tuomioistuin katsoo, että tällainen unionin politiikan määrittelytoimi edellyttää, että neuvosto arvioi neuvottelujen tuloksena laaditun ei-sitovan välineen tekstin perusteella sitä, vastaako sovittu väline edelleen unionin intressejä.
12. Tuomioistuin katsoo näin ollen tuomion 43 kohdassa, että pelkästään sillä, että neuvottelujen tuloksena syntyneen ei-sitovan välineen sisältö vastaa neuvoston aiemmin antamaa neuvotteluvaltuutusta, ei ole merkitystä päätettäessä välineen allekirjoittamisesta. Näin ollen tämän ei voida milloinkaan katsoa merkitsevän komissiolle annettua valtuutusta allekirjoittaa väline. Tätä perustelua voidaan soveltaa vielä suuremmalla syyllä, jos välineen sisältö väitteen mukaan vastaa neuvoston eri yhteyksissä aiemmin vahvistamia muita poliittisia kantoja.
13. Lopuksi tuomioistuin vahvistaa kohdassa 42 (luettuna yhdessä 39 ja 40 kohdan kanssa), että neuvoston osana unionin ulkopoliitiikan muotoilua suorittamaan unionin intressien arviointiin ja määrittelyyn sisältyy päättäminen ei-sitovaa välinettä koskevien neuvottelujen aloittamisesta. Jokaisen neuvottelujen aloittamista koskevan merkityksellisen päätöksen on ehdottomasti sisällettävä vastapuolet, joiden kanssa neuvottelemine katsotaan aiheelliseksi sekä kysymys tai kysymykset, joita välineen on määrä koskea.

IV SEURAUKSET

14. Komission on nyt hyväksyttävä uusi päätös. Lisäys pysyy kuitenkin voimassa ja sitä voidaan edelleen soveltaa.
15. Unionin tuomioistuin on nyt yleisemmällä tasolla vahvistanut, että neuvoston on osana politiikan määrittelytehtäväänsä aina annettava unionille nimenomainen lupa aloittaa neuvottelut ei-sitovasta välineestä tietyn kolmannen osapuolen kanssa (vaikka tällainen väline olisi vakiintuneen unionin politiikan mukainen); neuvoston nimenomainen päätös tarvitaan yhtä lailla neuvottelujen päätteeksi luvan antamiseksi välineen allekirjoittamiseen unionin puolesta.
16. Tuomio liittyy neuvoston toimivaltaan yleisesti. Vaikka se on annettu kolmannen maan kanssa tehdyn kahdenvälisen välineen yhteydessä, jonka komissio on allekirjoittanut, sitä sovelletaan kahden- *ja* monenvälisiin ei-sitoviin välineisiin, jotka on sovittu kolmansien maiden kanssa *ja* kansainvälisten järjestöjen kanssa, ja riippumatta siitä, edustaako komissio *vai* korkea edustaja (mukaan lukien EUH) unionia neuvotteluissa.
17. Tätä tuomiota sovelletaan kaikkiin ei-sitoviin välineisiin, joissa unioni välineiden sisällöstä johtuen on osallisena, riippumatta siitä, esitetäänkö välineiden olevan unionin tai tietyn toimielimen tai yksikön tekemiä.
18. Pohdintaa on vielä jatkettava tämän tuomion kaikkien, sekä käytännön että muiden, vaikutusten selvittämiseksi.